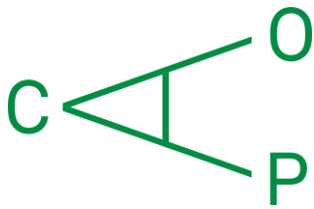

Woningcorporatie én communitypartner

Een handreiking over *samenleven* bij Woonpalet

Partner voor de publieke sector

Woningcorporatie én communitypartner: een handreiking over *samenleven* bij Woonpalet

Geleerde lessen bij project de Rederij in Zeewolde

Auteurs

Faduma Mukhtar en Emma Steenbergen

Auteursrecht en hergebruik

Tenzij anders vermeld, is alles in dit werk gelicenseerd onder de licentie Creative Commons Naamsvermelding 4.0 Internationaal (CC BY 4.0). Dit betekent dat je deze publicatie mag kopiëren, aanpassen en verder verspreiden, zelfs voor commerciële doeleinden, zolang je de maker van het werk vermeldt, een link naar de licentie (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>) plaatst en aangeeft of het werk veranderd is.

Gebruik de volgende literatuurreferentie: *Mukhtar, F. & Steenbergen, E. (2025). Woningcorporatie én communitypartner: een handreiking over samenleven bij Woonpalet. CAOP. Gelicenseerd onder CC BY 4.0.*

22 april 2025

Inleiding

Met de oplevering van de Rederij in Zeewolde wilde Woonpalet méér doen dan alleen woningen verhuren. De ambitie was om bij te dragen aan een zorgzame samenleving, waarin mensen elkaar kennen, ontmoeten en ondersteunen. Niet door het van bovenaf te organiseren, maar door bewoners zelf aan het roer te zetten. Want mensen bij elkaar zetten maakt nog geen gemeenschap – daarvoor is meer nodig: tijd, ontmoeting en een gedeelde wens om samen te leven.

In dit project werkten we volgens de principes van Asset Based Community Development (ABCD). Deze aanpak begint niet bij wat er ontbreekt, maar bij wat er al is. Welke talenten, ideeën en motivaties brengen bewoners zelf mee? Hoe kunnen zij vanaf het begin betrokken zijn bij het vormgeven van hun buurt? Door hierop in te zetten ontstaat eigenaarschap, betrokkenheid en nieuwe verbindingen.

Voor het samenbrengen van de nieuwe bewoners van de Rederij betekende dit dat we uitgingen van de kwaliteiten, ervaringen, vaardigheden en passies die zij meebrachten en dat we die actief wilden vinden en benutten. Hun ideeën en wensen waren leidend: zij kregen een bepalende rol in de planning, de inhoud van de bijeenkomsten en de uitvoering ervan.

Centraal in dit traject stond co-creatie: bewoners, Woonpalet en CAOP ontwikkelden samen het proces. Van de invulling van bijeenkomsten tot het ontwerp van het gemeenschappelijk hof, elke stap was een gezamenlijk leerproces. Daarbij was ook aandacht voor hoe Woonpalet zelf kan blijven bijdragen aan verbonden buurten. Niet als externe begeleider, maar als partner die faciliteert én mogelijk maakt.

De lessen uit dit traject reiken verder dan de Rederij alleen. Ze laten zien hoe je, stap voor stap, kunt bouwen aan een buurt waarin verbondenheid en zorgzaamheid vanzelfsprekend zijn. Ook de rol die een woningcorporatie hierin kan pakken, komt aan bod. Wat daarin werkt, delen we graag in deze reflectie.

Geleerde lessen

1. Groot denken, klein beginnen

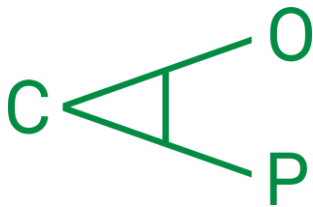
Een verbonden buurt ontstaat niet vanzelf. Het is verleidelijk om meteen groots te denken, maar duurzame verandering begint met kleine, concrete acties. Een gezamenlijke opruimdag, een kennismakingsbijeenkomst, een buurt barbecue of bewoners actief betrekken bij de inrichting van hun buurt: zulke eerste stappen zorgen niet alleen voor verbinding, maar ook voor vertrouwen. Door bewoners vanaf het begin zichtbaar invloed te geven op hun leefomgeving, ervaren zij dat hun inbreng serieus wordt genomen en dat participatie loont. Dit versterkt het gevoel van eigenaarschap en motiveert hen om zelf ook bij te dragen aan de buurt.

Woonpalet heeft hier een belangrijke stap in gezet door al vóór de oplevering van de woningen te investeren in verbinding tussen bewoners. In plaats van te wachten tot iedereen is verhuisd, kregen toekomstige bewoners de kans om elkaar te leren kennen, elkaars talenten en hulpvragen te ontdekken en samen vorm te geven aan het binnenhof. Dit is een sterk voorbeeld van hoe je in kleine, concrete stappen bouwt aan een sterke gemeenschap.

Deze aanpak laat zien dat vertrouwen niet vanzelf ontstaat, maar groeit door erkenning en actie. Kleine, zichtbare resultaten (zoals aanpassingen in het ontwerp van de binnenhof of het ondersteunen van initiatieven die uit bijeenkomsten voortkomen) maken bewoners enthousiast en stimuleren hen om zelf ook actief bij te dragen.

2. Verbinden van buurtbewoners als onderdeel van je werk

Buurtbewoners verbinden vraagt om meer dan een eenmalige ontmoeting. Het betekent nadenken over hoe mensen elkaar op een laagdrempelige manier leren kennen, welke thema's spelen in de buurt en tijdens bijeenkomsten besproken moeten worden, en welke vormen van interactie bijdragen aan een sterke gemeenschap. Het vraagt om inspelen op de zogenoemde 'onderstroom': welke momenten waren betekenisvol voor bewoners tijdens de bijeenkomst, en hoe nemen we die een volgende keer mee of versterken we die?

Dit vergt een duurzame en structurele aanpak, waarbij iemand expliciet verantwoordelijk is voor het opbouwen en onderhouden van sociale verbindingen. Dit kan worden toegevoegd aan een bestaande functie, maar zonder voldoende tijd en aandacht raakt het snel ondergesneeuwd tussen andere werkzaamheden. Community building vraagt om een bewuste keuze: wie neemt hierin de regie en hoe wordt continuïteit gewaarborgd? Het is geen extraatje, maar een taak die bewust onderdeel van het werk moet zijn.

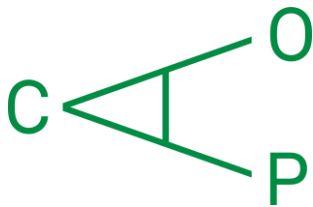
Tijdens het traject bij Woonpalet bleek hoe belangrijk het is om eigenaarschap rondom community building helder te organiseren. In de beginfase zorgde een vaste contactpersoon voor duidelijke afstemming en richting. Toen deze rol halverwege het proces wegviel, ontstond er tijdelijk verwarring: meerdere mensen gingen zich met het proces bezighouden, maar zonder heldere rolverdeling. Dit werd gelukkig snel opgelost, maar laat zien hoe belangrijk het is om van tevoren goed na te denken over eigenaarschap en continuïteit van community building.

3. Bewoners betrekken vanaf het begin

Echte betrokkenheid begint wanneer bewoners samen het proces vormgeven. Een van de belangrijkste lessen is dat bewoners graag betrokken willen worden, maar dat dit verder moet gaan dan alleen het vragen van feedback tijdens een bijeenkomst. Om bewoners echt invloed te geven te geven, is het belangrijk om hen vanaf het begin mee te laten denken over het proces zelf: hoe je de rest betreft, welke onderwerpen aan bod komen en welke vorm van gesprek het beste werkt.

In dit traject hebben we de ruimte gekregen om een ‘meedenkgroep’ op te zetten, een groepje bewoners die in een vroeg stadium met ons nadachten over de opzet van de bijeenkomsten en de thema's die centraal moesten staan. Dit hielp het proces beter te laten aansluiten bij de behoeften en dynamiek van de buurt.

Door bewoners al in een vroeg stadium te betrekken, voelen zij zich eigenaar van het proces en wordt het niet iets wat ‘voor hen’ wordt georganiseerd, maar iets wat zij samen vormgeven.

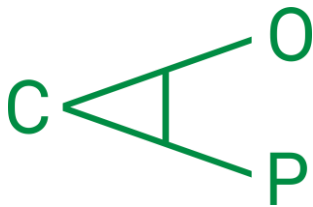
4. Bijeenkomsten die écht verbinden

Een bewonersbijeenkomst is meer dan alleen een gesprek voeren. Niet iedereen voelt zich comfortabel in een grote groepsdiscussie, en mensen verwerken informatie en denken op verschillende manier. Voor sommige bewoners werkt een open gesprek goed, terwijl anderen liever ideeën opschrijven, visueel werken of in kleine groepjes overleggen. Daarnaast kan taal een drempel zijn, waardoor niet iedereen zich even gemakkelijk uitdrukt in woorden. Het inzetten van verschillende werkvormen helpt om álle bewoners op een actieve en laagdrempelige manier te betrekken. En zorgt ervoor dat alle stemmen in de buurt gehoord worden.

Tijdens de bijeenkomsten van de Rederij hebben we daarom bewust verschillende werkvormen ingezet. We begonnen altijd gezamenlijk met een korte uitleg over wat we die avond zouden doen. Bewoners kregen een update over de voortgang van de bouw en we bespraken waar we op dat moment in het proces stonden. Vervolgens gingen bewoners in kleine groepjes aan de slag. Door bijvoorbeeld post-its te gebruiken, de 2-4-8-methode toe te passen of moodboards te maken, ontstonden niet alleen ideeën, maar ook gesprekken. Creatieve en tastbare werkvormen, zoals knutselen of het spelen van een spel, hielpen bewoners om op een andere manier na te denken en met elkaar in gesprek te gaan. Door de inzichten uit de kleine groepjes vervolgens samen te brengen, kreeg iedereen een beeld van wat er leefde in de buurt.

Naast deze werkvormen is het belangrijk om ook ruimte te creëren waarin bewoners zelf thema's kunnen inbrengen via een Open Space moment. Hierdoor komen niet alleen vooraf bepaalde onderwerpen aan bod, maar ontstaat er ook ruimte voor ideeën en zorgen die op dat moment leven in de buurt.

Een bijeenkomst goed afsluiten is minstens zo belangrijk als een goed begin. Zorg ervoor dat bewoners met elkaar benoemen wie welke ideeën oppakt, hoe zij daar zelf aan kunnen bijdragen en op welke manier hierover terugkoppeling zal plaatsvinden. Dit zal niet alleen de betrokkenheid vergroten, maar ook het vertrouwen versterken dat de uitwisseling serieus wordt genomen.

5. We doen het niet alleen: samenwerken met andere partijen

Een verbonden buurt blijft niet vanzelf bestaan. Om de gemeenschap op lange termijn sterk te houden, is het belangrijk om aansluiting te zoeken bij bestaande netwerken in de omgeving. Vrijwilligersorganisaties, zorginstellingen, buurthuizen en specifieke lokale gemeenschappen kunnen een waardevolle rol spelen in het ondersteunen van bewoners en het versterken van de sociale cohesie.

In dit traject lag de focus op het samenbrengen van de nieuwe bewoners en het opstarten van verbinding binnen de buurt. Voor de toekomst is het aan te raden om de samenwerking met partijen in de omgeving te versterken, zodat beter kan worden ingespeeld op de behoeften van de buurt. Denk bijvoorbeeld aan de woonzorglocatie in de omgeving, die mogelijk vrijwilligers uit de Rederij kan gebruiken, of aan een buurthuis dat activiteiten aanbiedt die aansluiten bij de wensen van bewoners.

Belangrijk hierbij is dat partijen niet alleen van elkaars bestaan weten, maar ook inzicht hebben in elkaars mogelijkheden en concrete hulpvragen. Als de bewoners eenmaal hun draai hebben gevonden, kan samenwerking met organisaties in de omgeving een manier zijn om hen opnieuw samen te brengen. Dit hoeft niet direct groots te worden aangepakt, maar kan beginnen met kleine kennismakingsmomenten of gezamenlijke activiteiten, waardoor samenwerking stap voor stap kan groeien.

